

ชี้ช่องประหยัดเงิน (ภาษี)

ภ.ง.ด.50 (2)

อมรศักดิ์ พงศ์พศุตม์

amornsak@tax-thai.com

อากาศช่วงนี้ ค่อนข้างแปรปรวน...เดี๋ยวร้อน เดี่ยวฝน เดี่ยวหนาว...คละเคล้าจนวนร่างกายขับตามไม่ทัน คล้ายกับภาวะเศรษฐกิจ ก็ดูจะแกว่งไกวไปมาจนจับต้นชนปลายไม่ถูก ไม่ว่าจะเป็นตลาดเงิน ตลาดหุ้น และตลาดการค้า ! ในภาวะการณืเช่นนี้ ต้อง 'นิ่ง' และมีสติในการตัดสินใจและแก้ปัญหา จึงจะสัมฤทธิ์ผล กล่าวในมุมมองภาษี ก็ยั้งต้องนั่งและอ่านไลน์ให้ทะลุจึงจะมีชัยในการยื่นเสียภาษีให้ถูกๆ (ต่าๆ)...ซึ่งในวันนี้ขอแนะนำเคล็ดวิชา ต่อจากตอนที่ 1 (ท่านผู้อ่านที่สนใจกรุณาค้นได้จาก เว็บไซต์ www.tax-thai.com นะครับ)

ช่องทาง 4 การขอกินภาษี

ปัจจุบันธุรกิจบริการส่วนใหญ่ จะถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย (Advance Tax Payment) ไว้ 3% และเมื่อถึงกำหนดยื่นแบบ ภ.ง.ด.50 ตอนปลายปี จะมีสิทธินำไปเครดิตภาษีได้ ซึ่งบางรายมียอดภาษีที่ถูกหัก ณ ที่จ่าย ไว้สูงกว่ายอดภาษีที่พึงต้องชำระตอน ปลายปี ก็ย่อมมีสิทธิขอกินภาษีดังกล่าวได้

เฮ้อ...ทฤษฎีว่าไว้อย่างนั้น...แต่ในโลกของความเป็นจริง หากมีท่านตัวใดจะได้รับคืนเงินภาษีดังกล่าวอย่างง่ายดายโดยไม่พกซ้ำ หรือเสียเหงื่อ ก็ต้องขูหัวแม่โป้งให้สองมือว่า "เอ็งแน่!"

ปัญหาดังกล่าว หากมองระยะสั้นก็ต้องถือเป็นชัยชนะของสรรพากร แต่กรณีจะส่งผลต่อความสมัครใจในการเสียภาษี (Tax Consciousness) ในระยะยาว ทำให้ผู้ประกอบการอาจต้องมองหาวิธีลดภาระภาษีหัก ณ ที่จ่าย ลงมา ตัวอย่างเช่น

- การทำสัญญาธุรกิจให้เข้าลักษณะที่ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ในอัตราที่ต่ำกว่า เช่น กรณีการเช่ารถยนต์ (5%) อาจทำสัญญาเป็นว่าจ้างขนส่ง (1%) หรือสัญญารับจ้างทำของ (3%) เป็นต้น

- กรณีการเช่าต่อเนื่อง หากเป็นลักษณะลีสซิ่ง (Leasing) ก็จะได้รับยกเว้นภาษีหัก ณ ที่จ่าย (ท.ป.34/2534)

- การว่าจ้างทำของในลักษณะปกติ ผู้รับจ้างจะรับเหมาค่าแรงพร้อมวัสดุ ก็อาจทำสัญญารับเหมาเฉพาะค่าแรง (3%) โดยค่าซื้อวัสดุเป็นภาระของผู้ว่าจ้าง

ดังนั้น กลยุทธ์ระยะยาวที่ถูกต้องของภาครัฐ ก็คือ จะต้องวางนโยบายกินภาษีเร็ว โดยขยายมาตรการจัดชั้นตามระดับความน่าเชื่อถือของผู้เสียภาษี ซึ่งวิธีคิดดังกล่าวก็คล้ายกับแนวบริหารร้านบุฟเฟ่ต์อาหารญี่ปุ่นของเสี่ยตัน **ภาสกรนที** (ไออิชิ) ที่เตรียมของแพงเช่น ปลาแซลมอน-ซาซิมิ ไว้เต็มเต็มในถาด ตลอดเวลา ซึ่งได้ผลทางจิตวิทยาทำให้ลูกค้าไม่แย่งกันตักครึ่งละมาก ๆ ขึ้น

ช่องทาง 5 การบริหารสต็อกสินค้า

เรื่องของสต็อกสินค้า จะเป็นขามขมอีก 1 หม้อใหญ่ของธุรกิจผลิต ธุรกิจซื้อมาขายไป ซึ่งมีสินค้ามากชนิด เช่น กรณีของร้านค้าปลีกสะดวกซื้อต่างๆ เช่น 7-Eleven, Carrefour, Lotus เป็นต้น

ประเด็นปัญหาที่มีหลายลักษณะ ดังนี้

(1) กรณีสินค้าขาดจากบัญชีคุม (Stock Book) หากมีการตรวจพบ ก็จะได้รับรางวัลก่อน โท คือ ต้องถูกเก็บ VAT 7% (ถือเป็นการขายตามนิยามในมาตรา 77/1 (8) แห่งประมวลรัษฎากร) และต้องเสียเบี้ยปรับ 2 เท่า (ม.89 (10))

วิธีลดปัญหาดังกล่าวก็คือ ต้องเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมสินค้าคงคลัง เพื่อลดจำนวนสินค้าขาดหาย โดยอาจเพิ่มพนักงานควบคุมคลังสินค้า หรือลงทุนด้านคอมพิวเตอร์ เป็นต้น แต่ทั้งนี้จะต้องชั่งน้ำหนักระหว่างจำนวนภาษีกับจำนวนค่าใช้จ่ายในการลงทุนดังกล่าวด้วย

(2) การทำลายเศษซากการผลิต ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาของโรงงานผลิตสินค้าแทบทุกแห่ง เช่น จะคำนวณปริมาณส่วนสูญเสียอย่างไร การแจ้งทำลายสินค้าตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.79/2541 เป็นต้น เพราะถ้าเกิดข้อโต้แย้งกับเจ้าพนักงานฯ ก็อาจถูกประเมินภาษีโดยการปรับลดเปอร์เซ็นต์สูญเสียลงมา หรือคำนวณเป็นสินค้าผลิต โดยลงบัญชีไม่ครบถ้วน เป็นต้น

(3) การยืมสินค้าระหว่างผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นเรื่องปกติในระบบการค้าของไทย เช่น บริษัท A ได้รับคำสั่งซื้อเข้ามา 10 โทล แต่ตนเองมีสต็อกสินค้าเพียง 8 โทล จึงต้องยืมจากบริษัท B มาเพื่อส่งมอบแก่ลูกค้า เป็นต้นนั้น กรณีดังกล่าวจะถูกประเมินภาษีเงิน ได้นิติบุคคล และ VAT เพราะถือเป็นการซื้อขายระหว่าง A กับ B

ช่องทาง 6 ลดหย่อนภาษีเงินปันผล

เป็นที่ทราบกันว่ากรณีผู้รับเงินปันผลเป็นบุคคลธรรมดา นั้น จะได้สิทธิเครดิตภาษีเงินปันผล (ม.47 ทวิ) ทำให้เสมือนได้รับคืนภาษีเงินได้ส่วนที่บริษัทชำระไว้

สำหรับกรณีผู้รับเงินปันผลเป็นนิติบุคคล ก็ได้สิทธิลดหย่อนภาษีแก่เงินปันผลดังกล่าว ดังนี้

(1) กรณีบริษัทผู้จ่าย และบริษัทผู้รับเงินปันผล เป็นบริษัทจดทะเบียนในไทย บริษัทผู้รับจะได้ลดหย่อน โดยนำเพียงครึ่งหนึ่งของเงินปันผลมาเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล (ม. 65 ทวิ (10))

(2) กรณีบริษัทผู้รับเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือเป็น Holding Company (คือ ถือหุ้นในบริษัทผู้จ่าย ไม่น้อยกว่า 25%) ก็จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลทั้งจำนวนแก่เงินปันผลดังกล่าว

(3) กรณีผู้รับเงินส่วนแบ่งกำไรจากกิจการร่วมค้าเป็นบริษัทไทย หรือบริษัทต่างประเทศ ที่ประกอบกิจการในไทย ก็ล้วนได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับเงินส่วนแบ่งกำไรดังกล่าวเช่นกัน

หลายๆ บริษัท มักไม่ทราบถึงสิทธิดังกล่าว ทำให้ยื่นแบบ ภ.ง.ด.50 ชำระภาษีสูงไป ทำนอง “อ้อยเข้าปากช้าง (สรรพากร)...ขอคืนยากส์จ้ะ”

ช่องทาง 7 การใช้สิทธิหักค่าเสื่อมโดยวิธีพิเศษ (Initial Methods)

สืบเนื่องจากการต้องการกระตุ้นเศรษฐกิจ ในช่วงตั้งแต่เกิดวิกฤตการณ์ต้มยำกุ้ง (ปี 2540) เป็นต้นมา รัฐบาลได้ใช้มาตรการการคลังออกพระราชกฤษฎีกาหลายฉบับ ขอมให้ภาคธุรกิจสามารถเลือกหักค่าเสื่อมราคาโดยวิธีพิเศษ (Initial Methods) ในหลายกรณี อาทิ

(1) เครื่องจักรอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี ให้มีสิทธิหักค่าเสื่อมราคาในวันแรกที่ได้นำซึ่งสินทรัพย์ดังกล่าว ในอัตรา 40% ของมูลค่าต้นทุน สำหรับมูลค่าต้นทุนที่เหลือ (อีก 60%) ให้หักค่าเสื่อมราคาตามปกติ (พ.ร.ฎ. #319 พ.ศ.2541)

ตัวอย่างเช่น บริษัท ไทยช่วยไทย จำกัด ซื้อเครื่องจักรเพื่อ R&D มูลค่า 100 ล้านบาท เมื่อ 1 มกราคม 2548 ก็สามารถเลือกวิธี Initial Method โดยมีสิทธิหักรายจ่ายทันที ณ วันซื้อ 40% = 40 ล้านบาท สำหรับมูลค่าที่เหลืออีก 60 ล้านบาท

ถ้าเลือกหักค่าเสื่อมราคาแบบเส้นตรง 5 ปี (ปีละ 20%) ก็จะหักค่าเสื่อมแต่ละปีได้ = $20\% \times 60 = 12$ ล้านบาท ดังนั้น ในปี 2548 จึงมีสิทธิหักค่าเสื่อมราคาได้ทั้งสิ้น = $40 + 12 = 52$ ล้านบาท

(2) เครื่องบันทึกการเก็บเงินเพื่อให้ออกใบกำกับภาษีอย่างย่อที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ประกาศอธิบดีเกี่ยวกับภาษีเงินได้ #51 มีสิทธิเลือกหักค่าเสื่อมราคาวิธีพิเศษได้ถึง 2 แบบ คือ หักเป็นรายจ่ายทันที 100% หรือหักแบบ Initial Method ในวันแรกได้ 40% ของมูลค่าต้นทุน (พ.ร.ฎ. #264 พ.ศ. 2536)

(3) คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ มีสิทธิเลือกหักค่าเสื่อมวิธีพิเศษ โดยหักได้ภายใน 3 ปี (ทรัพย์สินประเภทอื่นจะหักเร็วกว่า 5 ปีไม่ได้) และถ้าเป็นบริษัท SMEs (คือ มีสินทรัพย์ถาวร (ไม่รวมที่ดิน) ไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีการจ้างงานไม่เกิน 200 คน) ก็มีสิทธิเลือกหักค่าเสื่อมวิธี Initial Method ในวันแรกได้อีก 40% ของมูลค่าต้นทุน (พ.ร.ฎ. #395 พ.ศ. 2545)

(4) อาคารโรงงานของกิจการ SMEs (สินทรัพย์ถาวร (ไม่รวมที่ดิน) ไม่เกิน 200 ล้านบาท การจ้างงานไม่เกิน 200 คน) ก็มีสิทธิเลือกหักค่าเสื่อมราคาในวันแรกได้ 25% ของมูลค่าต้นทุน (พ.ร.ฎ. #395)

(5) เครื่องจักรอุปกรณ์ของกิจการ SMEs (สินทรัพย์ถาวร (ไม่รวมที่ดิน) ไม่เกิน 200 ล้านบาท การจ้างงานไม่เกิน 200 คน) ก็มีสิทธิเลือกหักค่าเสื่อมราคาในวันแรกได้ 40% ของมูลค่าต้นทุน (พ.ร.ฎ. #395)

การหักค่าเสื่อมมากในปีแรกๆ จะมีประโยชน์ต่อกิจการหลายลักษณะ เช่น กรณีมีกำไรสูงๆ หรือกำลังจะหมดสิทธิประโยชน์การลดอัตราภาษีในतालหลักทรัพย์ (5 ปี) หรือกรณี SMEs ที่จะเพิ่มทุนจดทะเบียนเกิน 5 ล้านบาท ซึ่งต้องถูกเก็บภาษีนิติบุคคลเป็น 30% เป็นต้น

ช่องทาง 8 เงินมัดจำกับการเครดิตภาษี

แนวปฏิบัติของกรมสรรพากร (Revenue Rulings) ในปัจจุบันคือความว่า **เงินมัดจำ (Advance Payment)** จะต้องถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย (ถ้าเป็นบริการ) แต่**ไม่ถือเป็นรายได้เพื่อเสียภาษีนิติบุคคล** ตามมาตรา 65 เกือบทั้งสิ้น เว้นแต่จะเข้าเงื่อนไขบางกรณีตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.73/2541

ดังนั้น ช่องทางดังกล่าวจะมีส่วนให้กิจการสามารถลดยอดภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องชำระลงมาได้ในปัจจุบัน โดยเลื่อนชำระภาษีช้าลง ซึ่งจะเป็นผลดีต่อกระแสเงินสดหมุนเวียน และยังอาจประหยัดภาษีเงินได้นิติบุคคลลงมาได้ในบางกรณี เช่น SMEs ซึ่งมีอัตรากำไรสุทธิเกิน 3 ล้านบาท ในปีปัจจุบัน อัตราภาษีจะตกในช่วง 30% ดังนั้น การเลื่อนการรับรู้รายได้ออกไปย่อมทำให้รายได้ส่วนนั้นถูกเก็บภาษีในอัตราเริ่มต้นเพียง 15% (พ.ร.ฎ. #431)

(เสียคางจ้ง ! เนื้อที่หมดซะแล้ว...ขอได้โปรดติดตามแง่มุมประหยัดภาษีอื่นๆ ได้ในฉบับวันศุกร์ที่ 20 และ 27 พฤษภาคม 2548 นี้ นะครับ !)